

ned til en Meter, altsaa kun lidt over $1\frac{1}{2}$ Men i Bredden. Dette vil udelukke, hvad der ogsaa er fremhævet i Motiverne til Lovforslaget, da det blev forelagt i det andet Thing, at man kan have en gennemgaaende Trafik. Der maa altsaa finde en Omladning af Værerne Sted. Dette er en stor Ulempe. Enhver Være, og da navnlig ferst Fisk, lider ganske særdeles ved en Omladning, ikke at tale om, at denne ogsaa foranlediger et betydeligt Tidsspilde. Det vilde derfor efter min Formening være ønskeligt, om der gaves Banelegemet en saadan Bredder, at Sporet kommer til at svare til de Baners, hvormed den staar i Forbindelse eller skal bringes i Forbindelse, saaledes at en Omladning ikke behøver at finde Sted, men at Værerne kunne gaa helt igennem, saaledes som vi ellers kjende det. Jeg tror, at dette vilde afgive en saa stor Fordel, at det lettelig vilde betale sig. Jeg skal ikke komme ind paa, hvorvidt det er muligt, naar man giver Banen denne smalle Bredder, som er paataentt her i Lovforslaget, at træffe saadanne Foranstaltninger, at man mere eller mindre kan undgaa en Omladning ved at flytte Overvognen, i hvilken Ladningen befinder sig, over paa en Undervogn, som har en større Sporvidde, men jeg kan ikke noksom fremhæve, at i Særdeleshed da Transport af ferst Fisk i den varme Tid sker under Indpakning i Is, vil en Forsinkelse, som er en nødvendig Følge af Omladning, baade forringe Værerne og forøge Omkostningerne ganske betydeligt. Jeg har kun troet at burde nævne dette, fordi det ikke er blevet nævnt af de ærede foregaaende Talere, og dog efter min Mening spiller en saa særdeles stor Rolle. Hvor meget det vil koste at faae Banen saameget bredere, kan jeg ikke sige Noget om. Der findes ingen Oplysning i Motiverne, som jeg kan benytte dertil. Ikke heller tør jeg sige Noget om, hvorvidt der i ethvert Tilfælde, selv om man ikke faar Banen bredere, kunde træffes en saadan Foranstaltning, at man kunde flytte den med ispakket Fisk ladede Overvogn over paa en Undervogn med bredere Spor, saa at egentlig en Omladning undgaaes. Det er kun Noget, jeg gjør opmærksom paa, for at det kan tages under Overveelse. Jeg slutter altsaa disse Bemærkninger med paa det Bedste at anbefale Lovforslaget, og navnlig at der under de Vilkaar, jeg har nævnt, tilveiebringes en Jernbanekommunikation mellem Stagen og Frederikshavn.

Berg: Min Følelse stemmer for dette Forslag. Rent nøgternt og forstandig set derpaa er der jo ganske vist en hel Del

Indbendinger. Jeg vil nu raade Folkethinget til at følge Hjertets Stemme, tage Fornuften fangen og stemme for Forslaget og lade Loven om Stagensbanen være den første Jernbanelov, vi nu har vedtaget i en Række af Aar. Det vil give mig for hele min Betragtning en virkelig Opmuntring, det vil være en Slags Bekræftelse paa, at naar man hænger ihærdig i med en sund Tanke, kan man ogsaa stundom have Held til at ramme det danste Folkethings Hjerte, som Ministeren nu har ramt Landsthingets Hjerte ved dette Forslag. I Aar til Stagen, næste Aar til Møens Klint og i alt Fald det tredje Aar, om ikke til næste Aar — til Sjællands Odde — saa ere vi paa ret Vej ud til Spidserne, saa have vi vist Vej til at faa de indre Jarvande oplyste, et Villeder, jeg bruger for at faae Marineministeren til at stemme med Indenrigsministeren angaaende dette Lovforslag — ja, de ere jo begge Søministre, ogjaa Indenrigsministeren, og for saa vidt konkurrere de jo i dette Lovforslag, thi det er aabenbart, at man kommer stadig væk ved disse Baner Søfarten mere til Livs, men det kan ikke forhindre mig i at stemme for Forslaget. Naar man kritiserer det mere nøgternt, ser man, at det er rent Galmandsværk. Denne Bane er, set fra et saadant rent nøgternt jernbanenationaløkonomisk Standpunkt, for hvilket kun den gennemgaaende Trafik og de store høje politiske Forhold og de store Væer, som kun Kjøbenhavnere kunne have her til Lands, have Betydning, rent Galmandsværk; naar man stiller sig paa disse Betragtninger, er det rent Galmandsværk at stemme for dette Forslag. Disse saa fattige Menneker, 2,400 Menneker, nogle enkelte Sogne — ja ikke en Gang det — som faae nogen Nytte deraf, ere ikke en halv Million — det er jo en betydelig Sum — værd. Skulde vi sende den halve Million til Stagen, vilde det blive en betydelig Værdi der. Altsaa rent nøgternt, fra et nationaløkonomisk Standpunkt, som ofte er højt økonomisk, er dette Forslag Galmandsværk. Da jeg nu holder mere af Mennekerne paa Stagen end af rent nøgterne nationaløkonomiske Theorier, siger jeg: jeg gaar med og tager Hjertet med, ikke Forstanden. Den ærede Minister har jo indestaaet for i Landsthinget, at det ikke skal gaa saaledes med denne Bane om Sommeren, som med nogle Baner om Vinteren, der lægges til med Sne, og jeg antager, at han er saaledes Herre over sit Klitvæsen og Flyvesandet, at han kan holde Ord. Jeg haaber ikke, at der skal blive Sanddrydning føiet til Omkostningerne, thi skulde det blive Tilfældet, ved jeg ikke,